

VRIJDAGMIDDAGBORREL KAN OOK ANDERS UITPAKKEN

Door Corona is de vrijdagmiddagborrel populairder dan ooit. Omdat de kroegen en terrassen niet volledig open zijn is dit samenzijn (op gepaste afstand) vaak het enige 'uitje' van de week. Maar hoe zit het met de aansprakelijkheid van de werkgever aangaande deze borrel? Is een werkgever verantwoordelijk voor de werknemer als deze huiswaarts keert? Natuurlijk kan de vraag ook buiten de vrijdagmiddagborrel om gezien worden en dagelijks gelden aangaande de verantwoordelijkheid van een werkgever voor zijn werknemer. De materie is niet zo eenvoudig als het lijkt.

▲ Een vrijdagmiddagborrel is prima maar wees erop bedacht dat zo'n borrel ook anders kan uitpakken.

Auteurs: Bouwend Nederland en Jeroen Smelt

We legden bovenstaande voor aan de juridische afdeling van Bouwend Nederland. Verder vroegen we onze 'huisadvocaat' mr. Jeroen Smelt van SMART Advocaten uit Eindhoven zich over deze vraag te buigen. Hij gaf eerder antwoord op de vraag of bij een bedrijfsongeval het eigen risico van een zorgverzekering voor rekening van een werkgever is (GIB #1 – februari 2021).

ZORGPLICHT WERKGEVER

Bouwend Nederland wijst op de uitgebreide zorgplicht die je als werkgever hebt voor je werknemers. De juridische afdeling schrijft ons het volgende. 'Wat betreft de vrijdagmiddagborrel en de bedrijfsuitjes is

er zeker wat jurisprudentie omtrent de aansprakelijkheid van de werkgever tijdens deze uitjes en borrels op grond van de zorgplicht of het goed werkgeverschap. De aansprakelijkheid is onder andere afhankelijk van de vrijblijvendheid van deze bijeenkomsten en de feiten en omstandigheden van het ongeval zelf. Dit is erg casuïstisch, maar de kans op aansprakelijkheid is zeker aanwezig, indien deelname aan de borrel niet (geheel) vrijwillig is en wanneer deze (tevens) een zakelijk element heeft. Een bekend arrest is het Rollerskate arrest, er werd als bedrijfsuitje een workshop rollerskaten georganiseerd en uitgevoerd in de marmere hal van het kantoor. Eén van de

werkneemsters die speciaal voor dit uitje naar kantoor was gekomen, kwam ten val en brak haar pols waardoor zij uiteindelijk arbeidsongeschikt raakte. De werkgever werd aansprakelijk geacht vanuit het goed werkgeverschap omdat de workshop aan het werk gerelateerd was én het een activiteit betrof waaraan van tevoren kenbare specifieke risico's waren verbonden. Daarnaast had de werkgever ook geen verzekering voor deze activiteit afgesloten.'

'De vraag spitst zich specifiek toe op het huiswaarts keren van de werknemer na afloop van de vrijdagmiddagborrel. Je bent als werkgever vanuit het goedwerk-

Mr. Jeroen Smelt van SMART Advocaten.

◀ Wijs er als werkgever op dat het niet verstandig is om in de auto te stappen met een paar borreltjes te veel op.

ring voor bedrijven onvoldoende, vandaar de Wegam/Wegas polis. Ook zijn er uitspraken van de rechter waarbij je als werkgever, als je deze verzekeringen niet hebt afgesloten, heeft bepaald dat de werkgever tekortschiet in het goed werkgeverschap.'

UITSPRAAK JULI 2020

In juli 2020 heeft de rechtbank Noord-Holland een uitspraak in een vergelijkbare kwestie gedaan. Het ging om bijzonder woon-werkverkeer waarbij de werknemer schade heeft geleden. Jeroen Smelt: 'De werknemer spreekt de werkgever aan. De kantonrechter oordeelt als uitgangspunt en als zodanig dat het niet een geschil is dat een werkgever uit hoofde van zijn verplichting zich als goed werkgever gehouden is zorg te dragen voor een behoorlijke verzekering van een werknemer indien de werkzaamheden ertoe kunnen leiden dat hij of zij als bestuurder van een motorvoertuig betrokken raakt bij een verkeersongeval. Het feit dat de werkgever geen adequate verzekering had afgesloten, speelt hierbij dan een rol. Het is een kleine moeite. Ik denk dat dit een heel belangrijk element is en velen zullen dit niet weten.'

geverschap aansprakelijk voor niet door een behoorlijke verzekering gedekte schade die de werknemer overkomt als deelnemer aan het verkeer, mits de verkeersdeelname plaatsvindt in de uitoefening van de werkzaamheden of daarmee is gelijk te stellen. Verkeersongelukken tijdens 'gewoon' woon-werkverkeer, vallen hier echter niet onder. Een verkeersongeluk na afloop van de vrijdagmiddagborrel, ongeacht of deze borrel vrijblijvend is (en als werk gezien kan worden of niet), daarmee in principe ook niet.'

ARBEIDSONGESCHIKTHEID

De juridische afdeling van Bouwend Nederland wijst echter ook op de mogelijke gevolgen van een ongeluk en arbeidsongeschiktheid. 'Je moet je als werkgever wel realiseren dat indien je denkt dat een werknemer na afloop van de borrel bijvoorbeeld onder invloed van alcohol gaat rijden en daardoor mogelijk een verkeersongeluk zal veroorzaken, de kans zeker aanwezig is dat hij daardoor gewond en daarmee (tijdelijk) arbeidsongeschikt raakt. Indien dit gebeurt, zit je nog steeds vast aan de loondoorbetalingsplicht bij ziekte en ook de Wet Verbetering Poortwachter (re-integratieverplichtingen). Het is dus zeker ook in jouw belang om erop te letten dat je werknemers veilig thuiskomen.'

'In een ander geval kan een werknemer bijvoorbeeld zijn rijbewijs kwijtraken, waar-

door het lastiger voor hem of haar wordt om op het werk te verschijnen. Dit kan roosterteknische problemen opleveren. Daarnaast zal je in zo'n geval mogelijk ook aan een hogere reiskostenvergoeding vastzitten omdat de werknemer vanaf dat moment bijvoorbeeld met het openbaar vervoer naar het werk moet komen. Het loont kortom zeker om als werkgever ervoor zorg te dragen dat je werknemers veilig thuiskomen na afloop van de borrel', aldus Bouwend Nederland.

VERZEKERINGEN

Advocaat Jeroen Smelt kan zich vinden in het antwoord van Bouwend Nederland. Hij heeft wel een paar toevoegingen. 'In het kader van werkgeversaansprakelijkheid wil ik nog aanstippen: in 2001 heeft de Hoge Raad in het Arena arrest bepaald dat werkgevers aansprakelijk kunnen worden gesteld door werknemers voor verkeersschade die is ontstaan onder werktijd.'

Ook wijst hij ons op enkele verzekeringen. 'Je hebt de Wegam en de Wegas verzekering. Deze polissen zijn voor het dekken van de schade bij een ongeval tijdens verkeersdeelname voor het werk en woon-werkverkeer. Een werkgever is onder werktijd verantwoordelijk voor zijn werknemers, alleen op grond van het feit dat de schade in het verkeer is ontstaan onder werktijd maakt de werkgever al aansprakelijk. Vaak is een motorrijtuigenverzekering of aansprakelijkheidsverzeke-

ARBEIDSPLAATS BEPALEND

'Heel belangrijk is het volgende', vervolgt Smelt, 'wie draait op voor schade tijdens woon-werkverkeer? De wettelijke zorgplicht van de werkgever geldt de arbeidsplaats. Heb je een werknemer die een auto van de zaak onder werktijd rijdt, is er weer wat anders. Bij woon-werkverkeer is formeel geen sprake van de arbeidsplaats. Hier plaats ik een kanttekening bij, de rechter kan daar soms anders over denken. Er is regelmatig onduidelijkheid over vergoeding van schade veroorzaakt door deelname aan het verkeer tijdens het werk. Een werknemer die slachtoffer is geworden van een arbeidsongeval kan zijn schade verhalen op de werkgever ex artikel 7:658 BW. Dit artikel bepaalt dat de werkgever verplicht is om lokale werktuigen en gereedschappen waarin of waarmee wordt gewerkt zo in te richten en te onderhouden dat de werknemer in de uitoefening van zijn werkzaamheden geen schade ondervindt. Als werkgever moet je altijd aantonen dat je aan de zorgplicht hebt voldaan.'

'In een uitspraak uit 1992 in de zaak Bruinsma - Tapijt Schuitmaker moest een werknemer tijdens werktijd een pakketje wegbrengen en heeft daar schade opgelopen. De werkgever was hier dus voor aansprakelijk. De werknemer had in die kwestie zijn auto total-loss gereden en kreeg slechts wat dagwaarde vergoed. De Hoge Raad heeft geoordeeld dat de werkgever aansprakelijk is', aldus Smelt.

WOON-WERKVERKEER

Normaliter geldt dat woon-werkverkeer niet tot de arbeidsplaats behoort. Smelt: 'Bouwend Nederland stelt in haar reactie dat verkeersongevallen tijdens gewoon woon-werkverkeer niet onder de zorgplicht van de werkgever vallen. Daar ben ik het mee eens. Alleen in de rechtspraak zijn er toch wat wisselende uitspraken waarbij de

werkgever onder omstandigheden aansprakelijk kan zijn voor de gevolgen van een ongeval tijdens het woon-werkverkeer. Hierbij kun je bijvoorbeeld denken aan een ernstig ongeval als een werknemer van huis naar het dagelijks werk rijdt, bijvoorbeeld met een bedrijfsbus. De Hoge Raad heeft wel expliciet bepaald dat de werkgever in beginsel niet aansprakelijk is als een werknemer door een verkeersongeval tijdens woon-werkverkeer schade lijdt, maar dat kan anders zijn als dit vervoer gebeurt in het kader van de werkzaamheden. Daarvoor is mede van belang dat de werkgever zich moet gedragen als goed werkgever ex artikel 7:611 BW.'

Dit houdt in dat de werkgever een behoorlijke verzekering dient af te sluiten voor de werknemer die door zijn werk als bestuurder betrokken raakt bij een ongeval. Smelt: 'Als de werkgever hierin tekortschiet dan kan hij voor schade aansprakelijk zijn. Het is daarom van belang dat de werkgever de eerdergenoemde Wegam/Wegas verzekering afsluit. Deze verzekering ziet op werkgeversaansprakelijkheid motorrijtuigen. Niet afsluiten van een dergelijke verzekering is voor een werkgever niet verstandig en zal ook meegewogen worden in het kader van goed werkgeverschap. Immers, de premie voor deze verzekeringen is beperkt en het is voor de werkgever vaak een kleine moeite om deze af te sluiten. Belangrijk is dat artikel 7:658 BW het feitelijk heeft over een onveilige werkomgeving en in het algemeen over goed werkgeverschap. Artikel 7:611 BW ziet op de dingen tussen het grensgebied van privé en werk, dus woon-werkverkeer en hier komt ook de norm uit dat een werkgever eenvoudig verzekeringen voor verkeersongevallen voor zijn werknemers dient af te sluiten.'

BORREL VERPLICHT?

Concreet terugkomend op de vraag over de vrijdagmiddagborrel sluit Smelt af met het volgende advies. 'De belangrijkste vraag is: betreft de vrijdagmiddagborrel een verplichting? Dit kan feitelijk gelijk worden gesteld met mogelijk het grensvlak tussen privé en werk. Op de werkgever rust dan in het kader van goed werkgeverschap wel de plicht om te

▲ Een werkgever kan onder omstandigheden aansprakelijk zijn voor de gevolgen van een ongeval tijdens het woon-werkverkeer.

voorkomen dat mensen niet ladderzat in de auto stappen. Als dat het geval is, dan had de werkgever hierop moeten toezien en de werknemer erop moeten wijzen dat het niet verstandig is om in de auto te stappen met een paar borreltjes te veel op. Ook hier zullen alle omstandigheden van de situatie een rol spelen. Als werkgever is het goed om werknemers erop te wijzen dat het onverstandig is om met een aantal borreltjes of biertjes op te gaan rijden. Waarschuw duidelijk en wijs de werknemers op de risico's. Probeer dit zoveel mogelijk te voorkomen en tref maatregelen, zoals het regelen van taxivervoer. Een werkgever heeft hier dan ook wel degelijk een verantwoordelijkheid, zeker als de borrel op kosten van de baas en op locatie van het bedrijf plaatsvindt. Ook hier heb je dan weer te maken met een grijs gebied, wanneer ben je als werkgever wel en wanneer niet aansprakelijk. Let er als werkgever in ieder geval op dat als een werknemer een ongeval krijgt en hij of zij gedurende een lange periode uit de running is, dit kost de werkgever altijd geld, zoals Bouwend Nederland terecht aangeeft. Kortom: let dus op als werkgever. Een vrijdagmiddagborrel is

goed voor de onderliggende verhoudingen, maar wees erop bedacht dat de borrel ook anders kan uitpakken', aldus mr. Jeroen Smelt van SMART Advocaten.

WAAROM VERZEKEREN?

De Wegam en de Wegas verzekeringen dekken de schade geleden door een werknemer tijdens het uitvoeren van werk, ook in uitzonderlijke gevallen zoals woon-werkverkeer in een bedrijfsauto. Jeroen Smelt: 'Wanneer een werkgever aansprakelijk wordt gesteld voor schade in het verkeer, kan hij geen beroep doen op de aansprakelijkheidsverzekering bedrijven. Dit komt doordat deze schade vaak expliciet is uitgesloten. De Wegam verzekering biedt mogelijk wel dekking, zelfs wanneer de schuld van het ongeval bij de werknemer ligt. Indien werknemers zich op een andere manier in het verkeer voortbewegen, bijvoorbeeld per fiets, dan is de Wegas verzekering van toepassing. Werkgever: let erop dat je soms het risico loopt dat je aansprakelijk wordt gesteld tijdens werktijd, maar ook tijdens woon-werkverkeer. De schadeclaims kunnen behoorlijk oplopen door letselschade, smartengeld en inkomensschade. In de rechtspraak is al uitgemaakt dat in het kader van goed werkgeverschap (ex artikel 7:611 BW) op de werkgever de plicht rust om deze vaak eenvoudige verzekeringen voor haar personeel af te sluiten.'